Trafikavdelningen

Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrík.cavalli-bjorkman@sl.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-02-21

Trafiknämnden
2018-04-10, punkt 13

Ärende
TN 2018-0289

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Svar på skrivelse från S angående deponering av banavgifter

Ärendebeskrivning

I en skrivelse från S daterad den 30 januari 2018 frågas vad förvaltningen gör i dag för att öka förståelsen för vikten av att prioritera pendeltågen. Vidare föreslår S att landstingets banavgifter ska deponeras för att sätta ytterligare press på Trafikverket.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt skrivelse från S den 30 januari 2018.

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta

att anse skrivelsen besvarad.

Förslag och motivering

Trafikförvaltningens arbete för att öka förståelsen hos Trafikverket
Trafikförvaltningen deltar i så stor utsträckning som möjligt i arbetsgrupper, seminarier och andra samarbetsforum för att driva frågan om pendeltågen betydelse för resenärerna. Utöver ovanstående har trafikförvaltningen även representanter i styrgruppen för samarbetsprojektet *Tillsammans för tåg i tid*, representanter i projekt som arbetar med trafikinformation, obehörigt spårbeträdande projekt, driftsfrågor och tågplaneringsprojekt. Trafikförvaltningen har även samarbetar med Skånetrafiken och Västtrafik i flertalet gemensamma frågor för att kunna med gemensam kraft kunna påverka infrastrukturen, regelverket och betydelse av pendeltågstrafik för resenärerna.

Trafikverkets prioritering vid tilldelning av kapacitet på banan
Trafikverkets prioritering av tåg vid tilldelning av kapacitet utgår från en ekonomisk beräkning som i grunden bygger på de samhällsekonomiska kostnader som finns i de kalkylmodeller som används för att beräkna samhällsekonomisk nytta inför beslut om investeringar i infrastruktur. Modellen används vid de tillfällen det uppstår konflikt mellan två eller flera ansökningar om tåglägen och när frågan inte har kunnat lösas på något annat sätt. I modellen prissätts bland annat restidsförluster för resenärer. Där har en affärsresenär, vilka utgör en stor del av värdet för ett fjärrtåg, ett högre värde än en pendlare eller fritidsresenär, vilka utgör värdet för pendeltågen.

Trafikförvaltningen har, tillsammans med andra regionala kollektivtrafikmyndigheter, ifrågasatt denna värdering vars konsekvens är att lokala tåg normalt får stå åt sidan till förmån för fjärrtågen. Trafikförvaltningen har i ett flertal sammanhang påpekat att den använda modellen slår olyckligt mot pendeltågstrafiken och våra resenärer samt inte visar verklig nytta för den typ av resor som trafiken betjänar.

Trafikverkets prioritering i det operativa skedet
Operativt, för att hantera en oplanerad störning, gäller hos Trafikverket att ett tåg i tid normalt ska gå före ett försenat eller ett tidigt tåg. Trafikledaren har dock möjlighet att hantera situationen annorlunda om hen finner att det är bättre för trafiken totalt. Besluten i den operativa situationen måste normalt fattas med mycket kort eller ingen varsel. Trafikförvaltningen har dock inga invändningar mot principen men har ibland anledning, att i olika samarbetsforum, påpeka att pendeltågen har ett viktigt trafikuppdrag med

många resenärer och att denna faktor bör beaktas vid beslut i det operativa skedet.

Deponering av banavgifter
Att deponera banavgifterna för att på så sätt sätta press på Trafikverket är en tanke som bland annat SJ och Skånetrafiken har övervägt. Båda avstod dock från att realisera tanken, bland annat för att man kom fram till att det innebar en risk att man skulle förlora rätten till få köra på den infrastruktur som Trafikverket förvaltar och detta kommer då direkt drabba pendeltågsresenärerna vilket vi inte kan tillåta. Det är sannolikt att en deponering av banavgifterna skulle skapa mer problem för resenärerna än vad den löser. Trafikförvaltningen tror mer på att i olika samarbetsforum trycka på för en förbättring för pendeltågsresenärerna. Prioriteringen av olika typer av trafik är ytterst en central politisk fråga.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Chef Trafikavdelningen

Stockholms läns landsting

1 (1)

SKRIVELSE
2018-01-30

Socialdemokraterna

Trafiknämnden

Deponering av banavgifter

Stockholms läns landsting betalar under 2018 ca 130 miljoner kronor i banavgifter till Trafikverket. Samtidigt är de banor vi använder för pendeltåg i stort behov av underhåll. Stockholm är Sveriges tillväxtmotor och pendeltågen är mycket viktiga för arbetsmarknaden och möjligheten att bosätta sig i hela länet.

Stockholms pendlare måste prioriteras högre när resurser till underhåll av järnvägen allokeras. Arbetspendlingen i Stockholm driver hela landets tillväxt. För att sätta ytterligare press på Trafikverket förslår vi att landstingets banavgifter deponeras hos länsstyrelsen till dessa att Trafikverket och landstinget har nått en bättre samsyn om att prioritera Stockholms pendeltågsresenärer.

Med anledning av detta vill vi ställa följande fråga:

1. Vad gör förvaltningen i dag för att öka förståelsen hos Trafikverket för vikten av att prioritera pendeltågen?